

سرشناسه: پورجوهری، امیرحسین، ۱۳۵۶ -

عنوان و نام پدیدآور: تجارب و رویکردهای مرمت و احیاء روستاهای تاریخی در ایران و جهان / مولف
امیرحسین پورجوهری.

مشخصات نشر: تهران: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ج: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).

شابک: ۳-۵-۹۵۸۳۷-۶۲۲-۹۷۸ دوره؛ ج ۱: ۶-۴-۹۵۸۳۷-۶۲۲-۹۷۸؛

ج ۲: ۰-۶-۹۵۸۳۷-۶۲۲-۹۷۸.

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: نوسازی روستایی -- ایران

موضوع: Rural renewal - Iran

موضوع: خانه‌های روستایی -- ایران

موضوع: Country homes - Iran

موضوع: نوسازی روستایی

موضوع: Rural renewal

موضوع: خانه‌های روستایی

موضوع: Country homes

شناسه افزوده: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

رده بندی کنگره: DSR ۲۰۷۳

رده بندی دیویی: ۹۵۵/ ۹۲۴

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۷۷۳۱۷

تجارب و رویکردهای مرمت و احیاء روستاهای تاریخی در ایران و جهان - جلد اول

ناشر: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

نویسنده: امیرحسین پورجوهری

لیتوگرافی و چاپ و صحافی: انتشارات جنگل

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شماره شابک: ۶-۴-۹۵۸۳۷-۶۲۲-۹۷۸

بها: ۶۰۰,۰۰۰ ریال

تمامی حقوق مربوط به این کتاب محفوظ و متعلق به بنیاد مسکن انقلاب اسلامی می‌باشد.

تهران - خ دکتر فاطمی - شماره ۲۷۱ - صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۹۱۳

تلفن: ۸۸۹۸۴۴۷۷

دورنگار: ۸۸۹۸۴۵۳۷

نشانی سایت: www.bonyadmaskan.ir

لطفاً کلیه انتقادات، پیشنهادات و نقطه نظرات اصلاحی خود را به نشانی:

Publish@bonyadmaskan.ir با ذکر نام کتاب و شماره صفحه ارسال نمایید.

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۳	مقدمه
۷	فصل اول: مبانی و پارادایمهای نظری
۹	۱-۱- بافت با ارزش روستایی
۹	۱-۱-۱- مفهوم ارزش و برداشتهای گوناگون از آن
۱۰	۱-۲- مفهوم بافت با ارزش
۱۲	۱-۳- معیارهای تعیین بافت با ارزش روستایی
۱۲	۱-۳-۱- معیارهای تعیین بافت با ارزش روستایی در جهان
۲۱	۱-۳-۲- معیارهای تعیین بافت با ارزش روستایی در ایران
۳۲	۱-۴- ویژگیهای حاکم بر بافت با ارزش روستایی
۳۲	۱-۴-۱- نمایانگر ریخت و منظر
۳۹	۱-۴-۲- نمایانگر فضایی
۴۷	۱-۴-۳- نمایانگر اجتماعی
۴۹	۱-۴-۴- نمایانگر عملکردی
۵۳	۱-۴-۵- نمایانگر منظر ذهنی
۵۵	۱-۴-۶- نمایانگر زمان
۵۸	۱-۴-۷- نمایانگر اقلیم و زمینه
۶۰	۱-۵- جمع بندی
۶۵	۲- مرمت و احیاء
۶۵	۱-۲- تعریف و تدقیق مفاهیم پایه
۶۷	۲-۲- روندنگاری سیر تاریخی رویکردهای مواجه با بافت میراثی
۶۸	۳-۲- پارادایمهای نظری در مواجه با بافتهای ارزشمند تاریخی
۶۸	۱-۳-۲- طیفبندی پارادایمیک از منظر محتوایی
۷۷	۲-۳-۲- طیفبندی پارادایمیک از منظر رویه‌ای
۸۴	۴-۲- منشورهای بین المللی در حوزه حفاظت و مرمت اثر میراثی
۸۴	۱-۴-۲- منشور آتن (۱۹۳۱)
۸۵	۲-۴-۲- معاهده لاهه (۱۹۵۴)
۸۵	۳-۴-۲- منشور ونیز (۱۹۶۴)
۸۶	۴-۴-۲- معاهده حفظ میراث و فرهنگ جهانی (۱۹۷۳)
۸۶	۵-۴-۲- منشور فلورانس (۱۹۸۲)
۸۶	۶-۴-۲- منشور حفاظت از شهرها و مناطق تاریخی (۱۹۸۷)
۸۷	۷-۴-۲- سند نارا (۱۹۹۴)
۸۷	۸-۴-۲- منشور بورا (۱۹۹۶)
۸۹	۹-۴-۲- منشور گردشگری فرهنگی (۱۹۹۹)

- ۸۹-۱۰-۴-۲-۱- منشور میراث بوم‌ساخت (۲۰۰۰) ۸۹
- ۹۰-۱۱-۴-۲-۱- منشور ارزیابی، حفاظت و احیا ساختار عناصر معماری میراثی (۲۰۰۳) ۹۰
- ۹۰-۱۲-۴-۲-۱- منشور بازشناسی، مستندسازی و نمایش محوطه‌های میراث فرهنگی ۹۰
- ۹۱-۵-۲-۱- جمع‌بندی ۹۱
- ۹۲-۳-۱- طرح‌های بهسازی بافت با ارزش روستایی ۹۲
- ۹۲-۱-۳-۱- برنامه‌ریزی روستایی ۹۲
- ۹۳-۲-۳-۱- برنامه‌ریزی توسعه روستایی ۹۳
- ۹۳-۳-۳-۱- انواع برنامه توسعه روستایی ۹۳
- ۹۳-۱-۳-۳-۱- برنامه توسعه راهبردی ۹۳
- ۹۷-۲-۳-۳-۱- برنامه توسعه کالبدی ۹۷
- ۹۸-۳-۳-۳-۱- برنامه توسعه مشارکتی ۹۸
- ۱۰۱-۴-۳-۱- نظام برنامه‌ریزی روستایی در ایران ۱۰۱
- ۱۰۱-۱-۴-۳-۱- روندنگاری نظام مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه روستایی ایران ۱۰۱
- ۱۰۵-۲-۴-۳-۱- برنامه‌های عمرانی و توسعه و جایگاه روستاها ۱۰۵
- ۱۰۹-۳-۴-۳-۱- طرح هادی روستایی ۱۰۹
- ۱۱۰-۴-۴-۳-۱- طرح بهسازی بافت‌های با ارزش روستایی ۱۱۰
- ۱۱۰-۵-۳-۱- شرح خدمات طرح بهسازی بافت با ارزش روستایی ۱۱۰
- ۱۱۳-۶-۳-۱- بازشناسی چارچوب مفهومی طرح‌های مرمت بافت با ارزش روستایی ۱۱۳
- ۱۱۳-۱-۶-۳-۱- جایگاه طرح در نظام برنامه‌ریزی و توسعه سکونتگاهی ۱۱۳
- ۱۱۳-۲-۶-۳-۱- مأموریت و چشم‌انداز طرح ۱۱۳
- ۱۱۴-۳-۶-۳-۱- مقیاس مورد مداخله ۱۱۴
- ۱۱۴-۴-۶-۳-۱- دامنه و بازه‌ی زمانی ۱۱۴
- ۱۱۴-۵-۶-۳-۱- روند مدیریتی و اجرایی ۱۱۴
- ۱۱۵-۶-۶-۳-۱- دامنه نفوذ و تأثیرگذاری طرح ۱۱۵
- ۱۱۷-۷-۳-۱- تدوین معیارهای دستگاه سنجش ۱۱۷
- ۱۲۹- فصل دوم: معرفی نمونه‌های انتخاب شده و مستندسازی کشورهای توسعه یافته ۱۲۹
- ۱۳۵-۱-۱-۲- آمریکا ۱۳۵
- ۱۳۹-۱-۱-۲- برنامه توسعه و حفاظت روستای آپتوس ۱۳۹
- ۱۴۸-۲-۱-۲- برنامه اقدام حفاظت میراث روستای کیمبرتون ۱۴۸
- ۱۶۱-۲-۲- انگلستان ۱۶۱
- ۱۶۸-۱-۲-۲- برنامه مدیریت حفاظت محیطی در روستای تالبوت ۱۶۸
- ۱۸۴-۲-۲-۲- برنامه توسعه و بهسازی روستای هافتن آن دهیل ۱۸۴
- ۱۹۴-۳-۲-۲- برنامه اقدام بازآفرینی روستایی در روستای چشایر وست ۱۹۴
- ۲۰۷-۳-۲- کانادا ۲۰۷
- ۲۱۲-۱-۳-۲- طرح توسعه روستای کوئیدی ویدی ۲۱۲
- ۲۲۷-۴-۲- فرانسه ۲۲۷

پیشگفتار

توجه به بافتهای با ارزش روستایی، با توجه به فرسودگی روز افزون آنها و اهمیت حفظ این بافتها به عنوان میراثی از گذشته که منبع غنی دانش بومی معماری روستایی این مرز و بوم است، از اهم فعالیتها جهت نیل به توسعه پایدار در این روستاهاست. در این راستا بنیاد مسکن انقلاب اسلامی از برنامه سوم توسعه کشور، تهیه طرحهای بهسازی بافت با ارزش روستایی را در دستور کار قرار داده و تاکنون در ۱۰۴ به سرانجام رسانده و از این طریق به تجارب ارزشمندی در این زمینه دست یافته است. افزون بر این، پروژههای پیشنهادی در ۸۳ روستا به مرحله اجرا رسیده است.

بدین ترتیب، بعد از گذشت دو دهه از تهیه و اجرای این طرحها، به دنبال ارزیابی آنها، استفاده از تجارب سایر کشورها می‌تواند راهگشای حل مسائل پیش رو و تحقق هر چه بیشتر اهداف این طرحها باشد. کتاب حاضر مبتنی بر نتایج مطالعات تجارب و رویکردهای مرمت و احیاء روستاهای تاریخی در ایران و جهان است. این کتاب، ضمن آنکه خواننده را با طرحهای بهسازی بافت با ارزش در کشورهای مختلف جهان (توسعه یافته، در حال توسعه و ایران) آشنا می‌سازد، به بررسی تطبیقی آنها پرداخته و در نهایت، پیشنهادهایی برای بهبود و پیشبرد آنها جهت نیل به توسعه پایدار روستاهای تاریخی و دارای بافت با ارزش کشور ارائه می‌نماید.

در اینجا از تلاشهای ارزشمند جناب آقای دکتر پور جوهری و تیم کارشناسی شرکت مهندسی مشاور کهن دژ در تدوین طرح تحقیقاتی مذکور، قدردانی می‌گردد. همچنین از خانم دکتر حسینی حاصل، آقای دکتر فرهاد عزیزپور و خانم مهندس جلایر که مسئولیت نظارت علمی تهیه این کتاب را بر عهده داشتند سپاسگزاری می‌شود. امید است این مجموعه، مورد اقبال و استفاده علاقمندان و دست اندرکاران توسعه و عمران روستایی کشور قرار بگیرد.

غلامرضا مجیدی

مدیر کل دفتر برنامه ریزی و هماهنگی طرحها